

Реферат на тему: "Характеристика життя і творчості Джеймса Джойса"

Джеймс Джойс

Реферат

на тему:

"Характеристика життя і творчості
Джеймса Джойса"

Ірландський письменник-модерніст Джеймс Джойс — один із най-складніших авторів європейської літератури. Всмоктавши колосальний досвід Європи, він у своїх творах поєднує величезне інформаційне навантаження із зовні хаотичним станом людської душі. Він пише з помилками і майже не вживаючи пунктуацію.

Сюжет у традиційному розумінні у нього відсутній. Стиль Джойса дістав назву "потoku свідомості". Це прийом, при якому відтворюється весь обсяг одночасного, паралельного осмислення багатьох думок: від побутових, фізичних відчуттів і потреб до глибоких філософських роздумів без жодних виправлень чи цензури. Джойс прагне дати людині право на всі прояви її істоти. У бутті собою він бачить шлях до свободи.

Джеймс Джойс — один з основоположників модерністського роману, поетика якого значно вплинула на розвиток не лише цього жанру, а й всього літературного процесу. Його спадщина є відображенням творчої свідомості нашої епохи. Він відкрив новий вимір реальності — духовність, в якій поєднані різні часи, культури, простори. Творчість Джойса сприяла інтелектуалізації літератури ХХ ст., її зв'язок з філософією і психологією.

Якщо схематично відобразити його творчий і життєвий шлях, то він буде виглядати наступним чином:

2.02.1902 р. народження Джеймса Джойса в Дубліні в сім'ї середнього достатку

1902 р. поїздка поета в Париж на навчання

1904 р. назавжди покидання Батьківщини Джойсом

1907 р. перебування в Трієсті, Цюриху. написання першої книги — невеликий збірник ліричних віршів

1914 р. вийшов невеликий збірник новел "Дублінці"

1916 р. написання роману "Портрет митця замолоду"

1919 р. вийшов перший роман Джойса "Портрет художника в молодості"

1920 р. поїздка поета в Париж

1922 р. появилася книга "Улісс" на англійській мові в Парижі

1930 р. написання роману "Поминки за Фіннеганом" — останній роман, який писався протягом 17 років

13.01.1941 р. смерть Джеймса Джойса в Цюрізі.

Але твори самого Джойса є набагато цікавіші, ніж проста часова статистика. Так,

Джеймс Джойс посідає унікальне місце не тільки в історії ірландської, а й світової літератури: він став творцем визначного всім світом шедевра, який С.Хемінгуей назвав "великою книгою", — роману "Улісс". Цей твір, як і "Поминки по Фіннеганові", суттєво впливає на творчість багатьох видатних письменників Америки та Західної Європи, починаючи з 20-х рр. і до сьогодні. Творчий метод і літературна техніка Джойса були використані всіма письменниками, які визнали вчення З.Фрейда, і порадили в літературі модерністські пошуки та видатні знахідки, серед них і новий роман. Вплив Джойса відчутний у творчості Еліота і його послідовників, в творах Вірджинії Вулф, С.Бек кета, Е.Хемінгуея, Дж.Стейнбека, В.Фолкнера, Т.Манна та багатьох інших письменників. Покоління модерністів, та й не тільки вони, виховувалися на книгах Джойса.

Вершинне досягнення Джойса — роман "Улісс". Під час своєї публікації він викликав масу скандалів і судових процесів, певною мірою виправданих, будучи спрямованим на заперечення суспільних норм.

Роман побудований на поєднанні двох світів, двох стовпів Європи — грецької міфології (Улісс — легендарний мандрівник Одиссей давньогрецького поета Гомера) та християнської Біблії. Ця ідея втілена і в імені головного персонажа Стівена Дедала. Стівен чи Степан — диякон, мученик першоапостольської Церкви (Новий Заповіт, книга апостолів, 6-8 розділи). Дедалі — славетний грецький майстер, котрий допоміг Ікару зробити крила, щоб утекти з полону на острові Крит у Середземному морі. Таким чином, Стівен символізує людину нового типу — людину XX століття. Планувавши стати священиком, він втрачає віру (смерть Степана) та хоче втекти від буденного життя, знайти спокій (втеча Ікара з полону). Ця образна "втеча" і є тією одиссеєю, пошуком самого себе.

Будучи художником, Стівен — високоосвічена і витончена особистість. Тому безкінечно складний і його внутрішній світ: кожний епізод має аналогію в "Одіссеї", символізує певний орган людського тіла (всі разом вони символізують людину в цілому); кожному розділові відповідає яке-небудь мистецтво (це поняття для Джойса містить і науки). "Мистецтва" епізодів, поєднані у симфонію книги, мали символічно представити духовно-інтелектуальний світ людини. Кожному розділу даний свій "наскрізний" колір. Він відповідає як кольорам католицької меси, так і кольорам життя. Кожний розділ має свій час і місце дії. Складена разом "доба" роману представить День життя людини, а окремі місця Дубліну, столиці Ірландії, представлять не тільки все місто, а й Місто взагалі.

Мислення Дедала переобтяжене енциклопедичними знаннями з усіх форм людської діяльності — від отців Церкви до національних видів спорту. Тому втеча полягає в тому, щоб від глибокомудрих тирад перейти до пошуку справжніх цінностей у житті — кохання, співстраждання, людської гідності.

Оригінальність і невичерпність Джойсівського роману в його багато-значності. Автор зображує трагедію освіченої людини XX століття, котра в своєму прагненні позбутися залежності від релігії, нації, політики, суспільства, інформаційного шоку

великого міста, залишається самотньою до нестерпності. Окрім того, автор викладає унікальний аналіз жіночої психології, котрий дав початок так званому "жіночому письму".

Головний висновок Джойсівської творчості в тому, що людина, яка б геніальна вона не була, не існує сама по собі; щастя й рівновагу вона знаходить лише у простих радощах життя — спілкуванні, взаєминах любові й поваги.

Звернення до міфа з метою глибокого осмислення в романі "Улісс" є ще одним видатним відкриттям Джойса, яке поряд з іншими забезпечило йому унікальне місце в історії світового письменництва і знайшло широке застосування у творчості видатних майстрів художнього слова: Т.Манна, Дж.Апдайка, Габріеля Гарсія Маркеса, Вільяма Фолкнера та інших.

Психологічне есе "Джакомо" — твір невеликий за обсягом, проте настільки цілісний і естетично довершений, що дає уявлення про особливості художнього стилю Джойса його світосприйняття, особливість митця.

Дж.Джойс створює своєрідний жанр психологічного есе, в якому увага автора зосереджується на внутрішньому житті особистості, її думках і порухах серця. Він сам стає літературним героєм твору Джакомо, проте не зливається з ним повністю, що дає можливість показати душевний стан героя під двома кутами зору — зсередини і ззовні.

У "Джакомо" відчуються факти біографії письменника, його перебування в Італії, Франції, Ірландії, робота вчителем англійської мови, читання лекцій про Шекспіра, написання "Улісса".

В основі "Джакомо" — історія кохання, яке поступово перетворюється на історію душі, що прагне самопізнання. Джакомо — морально багато творча особистість. Його внутрішній світ безмежний у своїх вільних проявах, становить головну цінність для читача.

Твір має фрагментарну композицію. Він побудований як потік свідомості головного героя, де поєднуються спостереження, думки, спогади, а також уривки почутих розмов. Читач має сприйняти твір цілісно.

Історія кохання, існування в світі і внутрішнє життя сприймаються Джакомо в біблійних асоціаціях, неодноразово звучать цитати зі Святого Письма: "Так говорить Господь: "У скорботі своїй ваги з самого рання шукатимуть мене і умовлятимуть: ходімо і повернімося до господа!"

Під впливом сильних почуттів серце Джакомо відкривається і веде діалог, не тільки з собою, а з більш величною силою — з Богом. Джакомо проходить своєрідний шлях до свого "розп'яття" — це розп'яття високого духу, розп'яття серця, яке було сповнене любові і залишилось незрозумілим у бездуховному світі. Неодноразово у творі звучить мотив смерті і кладовища. "Не вмирай!" — цей заклик ліричного героя, звернений до коханої, набуває особливе значення, це прагнення одухотворити світ, зберегти живу душу, усвідомити вічне життя духу. Однак жахливий світ, зберегти живу душу, усвідомити вічне життя духу. Однак жахливий подих смерті все ж торкається життя героя. І все ж так образ Джакомо, не зважаючи на трагедію пережитих почуттів,

втрачених ідеалів, залишає віру на духовне відродження. Джакомо усвідомлює найвищу мудрість особистості: кохати не чекаючи відповіді і жити, навіть коли життя втрачає сенс, і творити, пори всі обставини, і залишатись вільним навіть в обмеженому просторі.

Використана література:

* Джеймс / Джой Джакомо // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України.

* Журнал "Всесвітня література". — 1999. — №9.